

Namasan palavace a sinivai — qata

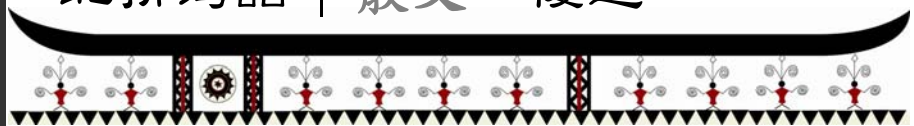
matu uljimamaraw a temeljateljar a qata
na masan paravac a nguanguaq a qata
sini pavai nazua naqemati tai kacauan ta sepaiwan a caucau
ka patagilj a veqac
izuanga a ljimecamecaw a vali
izuanga a ljimecamecav i sicevud a zaljum
izuanga na sepulingelingtj a quljucacinglaw maka gadu maka pana
a miperperper
aza na venqac ta i kacauan,alapen aza maca na quljicacinglaw,
sa san lalangi a seman paravac a qata
sa pavayan ta puvarung macaqu a kialalang a spaiwan a caucau
izua namayatucu a sicuayan a ta senai :
“izua za kemasi kalevalevan a nasauqaljai aravac, seqauliyan taza
aljak na mazazangiljan ati qeleng.
saljinga tu masi cekelj taimadju
manu kemelu a kemasi kalevalevan a venai taza nguanguaq
aravace a qata taza aljak na mazazangiljan tu sinilisi taimadu.
pai maciur anga mipereper a marusa a pasazua ita quljivangraw i
kalevelevan... ! ”
pai azua kinlu a sinivai a qata vecivecikan, maru palalj anga na
kurakuraw,nguanguaq aravac a kinavecikan, manasika
papungadanan ta maru palalj anga na kurakuraw a qata.
izua uta a milimilingan a namaitucu:
“kasicuayan aicu a qadaw i tekun, i taivavaw ta aljiw a pasa tekun,
izua tu ita qadaw, ka sikicengcengljan, izua za mavunglai a
vavayan a kemsakesa tuza taukavaqu a lami, manu ka icengceng a

曾有欽

屏東縣青葉國民小學校長

Pinayuanan a kai nua i pasaviti
北排灣語 | 散文 優選

culjuan na qadaw, minatuk aza kinsa sa lemiyulj, manu aza qadaw sekiayan taza liulj na kinsa a ljavavavavaw a ma kalevelevan °

pasasamaljiyan a marka caucau anga sa tatu na temqang a pacucun taza qadaw a ta laicadjacadja ta kadunungan, a na kiparusapui anga ta qedereljan a qadaw a ljevavaw a sema kalevelevan izuanga ipasa kaledep.

manu ikacuai ! matu qudalj aza marka qata a kemasi kalevelevan a sevuriyad a makelukelu a sema kadunungan----- °

aicua na vaik a qadaw, ayatua sepuqaiyan ta ikacauan pai qemaung sa peluseq,

azua luseq na qadaw merekauljayan a qata, manasika ta papungadanan aicu a qata ta luseq na qadaw aya. ”

aicua qata izua namakakaizuazua namasan lialiaw a ravac
 maretimaljimalji a vecik
 martimaljimalji a quljaw
 tara izuazua a ngadan
 kana qata nga tara izuazua a tinagiljan a milingan
 nu ita qata ita a milimilingan
 nu ita qata ita a patarevan
 nu ita qata ita a senicuayanan a ta kakudakudan a uri ta pasusuin
 nu tacusuan a qata ki izua tacusuan amilimilingan;
 a mulimulitan mana na masan taljaparavacan a taljavavavavavan ta qata nga, siki pakeljakeljang ta ngadan ta nasi na mazazangiljan, sipucekekelj na itjumaq a mazazangiljan.nu izua mulimulitan mana makaya a masicekelj ta aljak na mazazangiljan. a tacusuan a taljivucun aicua mulimulitan, tara i vecekadan.sa aza i patalad a quljaw vucelacelai sa vincikan ta sameljam 、 ta quderederelj kata vuraw a maru viqeviq anga vecik.
 a kurakuraw a qata sipucekekelj na mazazangiljan, sipu qaiqai tua tengelayan ta sudusuduan.aza vecik nimadju na kiparu palalj na kurakuraw, timadju namaya uta ta mulimulitan a na masan paravace.

a ruseq na qadaw a qata, sipu qaiqai ta singlitan kata kakiljivakan na mazazangiljan a namasan paravac a qata uta.

aza pumacamaca a qata,maru macanga ana zemang ta qata tu ini ka sicakavan nua timanga.aicu a taljivucung a qata tara izua sakamaya ana maljaljavak a pumacamaca a sini pazang ta talivucun.

a makacaingaw a qata, sini pu patarevan ta na puvarung aya.mayatucu aza milimilingan,aicu a makacaingaw a qata sinipualak na mazazangiljan aya.

aza cedacedasan a qata,mana na zemang ta kadunungan aya.manasika a pinizuanan ta cedacedasan a qata,kimana na demadas ta kadunungan.

aza vuraw a qata,mana ljakev na kinacavacavan.mana sika a sicuayan a timanga a caucau tara nakipacaing tua vulaw a qata.

aicu a matjak a qata,namayatucu aza milingan:izua za timadu a uqaljai na kipacaing ta matjak a qata. manu aza mazazangiljan saljinga uta taza matjak a qata.pai papucekeljen aza aljak a vavayan, sa alapi anga aza matjake a qata pitjai madu.

aicu a pula a qata, izua uta a milimilingan : izuaza aljake na mazazangiljan ka masudusudu a marepaukukuz, sicusu ta pula a seman lakalakai ta kivantangan.manu madudu aza cemas, pai kacuin a pateta aljak nimadu a ljemakaljakai,sa iniyangaka cemikel.

aicu a qata makakaizuazua: izua vecivecikan 、 izua matjak 、 izua vurav 、 izua a pula 、 izua kurakurar a qata 、 izua a kakerikerian a qata.a kakurakuraran a qata.sicusu a seman veceqel,a seman zangaq. a kakerikerian a qata,sivecik a puluvuc a seman kava, sicusu a seman vacevac a seman kaljat uta,ta sikipacain na marka maqacuvucuvun a vavayavayan.

patetucu nekanan nu namaita a tjaucikel ta kinasizuanan na qata : izua qivu tu kemasi miling aya,izua qivu ta pinavavelivelian aya,izua kemasi hulanda ayanamaka kaizuazua a kai,ikamapucug tu inu a mana pariya makilaing.

a sicuayan a qata kaqatan aya itjen.a kinasenseng tucu a qata situcuan aya iten.izua ta pinaka se hulanda a qata. aza sinikasenseng izua garasu 、 izua gumu 、 izua ipu----ana maka kaizuazua.

tucu macaqu a timanga a seman qata, makaya nga itjen a lemian a vencik a seman qata ta tja kinatjenlayan , makaya itjen uta a sema paisu a venli ta maretimaljimalji a kakavelian kata

maretimaljimalji a patarevan a qata.ljakau aza similing a taucikel a kakudakudan nakuya ta alimen.

aicu a qata mana picul na mazazangiljan;aicu a qata mana pasemalaw ta kinacaucauan na mazazangiljan;aicu a qata mana ta nasi ta damuq;aicu a qata maru ta kadunungan anga; maru ta paisu anga;aicu a qata ta lalang ta ljakev.aicu a qata makaya sitavung 、 makaya sivai 、 makaya siqeljing 、 makaya veneli 、 makaya si paukuz 、 .makaya si puceklj.

Maleva ken aravac tai kina,pinapucunguljan a ken ta sicuayan a kaqatan, izua malje pitu amen a marevetevetek, masepat a uqaljaqaljai, matelu a vavayavayan.tara izuazua nia taljivucung kata veceqel a pinadele ni kina. aza mana sicuayan a qata a tjaljivucung I tai kaka a vusam a vavayan a ti patagaw. tiaken mana taljavulungan ta uqaljqaljai.mana sika linuvad an aken uta ta sicuayan a qata. sa aza zumanga a mareka ku vetjek, mana si tucuan a vinlively a cinusucusu aza sinipapucungulj tjayamadu.aianga ti kina ana kilivak aravac ta nuamen a maleka aljak.

na pucekelj aken ta I tjumaq a mazazangiljan.ka masudu amen a mare paukuz, telu a mulimulitan a ku sinivai a sini pucekelj.aza ita mulimulitan kasita veceqel ni kina a tineketjek, aza ita a mulimulitan kasi tavar an a ljamavaliw.mana kinasizuanan na ku vuvu a vavayan,a ita mulimulitan sini papuceklj na setjukuvulj a seljailip.mana cinasavan na ku vuvu a uqalai.pai mana sika titjen a sepaiwan namayatucu ata san pazangal ta qata.

aicu a qata inika amin ata sinan nguanguaq ata lalang.

aicu a qata mana na demadas ta□ta pinarecunguljanguljanan.

aicu a qata mama na demadas ta nasi na ta umaq.

最美麗的禮物—琉璃珠

閃耀著璀璨光芒的琉璃珠，高貴漂亮的琉璃珠，
是萬物創造者 送給排灣族最美麗的禮物！
洪荒亙古，大地初始。有乾淨的空氣，有清澈的泉水，
有漫天的蜻蜓，漫天飛舞在山巔，漫天飛舞在深谷。

上天將蜻蜓的眼睛化成高貴的琉璃珠，送給最浪漫的排灣族！
我們的古謠傳唱著：「一個俊俏多情的天神，你愛戀了頭目的女兒-額冷，你想娶她為妻。你自天空拋下一顆珍貴的琉璃珠，送給公主當聘禮並與公主甜蜜雙飛，飛向一道彩虹的天邊……！」天神拋下的琉璃珠精美細緻，如孔雀的尾羽，呈現亮麗的彩紋，所以 取名叫孔雀之珠。
又傳說：「很久很久以前太陽很低，就在屋頂上，有一日，正午當時，一個孕婦正煮剛採收的小米，沸煮滾滾，炎炎午時，小米滾開，熱氣裊裊，太陽隨著熱氣慢慢升到天空。驚訝的人們各個仰望著太陽逐漸遠離地面，火紅的太陽升空… 升空在遠遠天際……霎時！如雨珠般，粒粒彩珠自火紅高空串落、串下、串散……。」

太陽漸漸遠離地面，因為難捨人間而傷心落淚，掉落的淚珠，即成了顆顆珍貴的琉璃珠，我們稱之太陽的眼淚。
琉璃珠各式各樣很多種，有不同的彩紋，有不同的顏色，有個自的名字，每個琉璃珠都有它們個自不同的起源故事。

- 一顆琉璃珠 一個神話傳說；
- 一顆琉璃珠 一個存在意義；
- 一顆琉璃珠 一個文化內涵；
- 一串琉璃珠 一串風華故事。

太陽之光是琉璃珠中最為貴重的珠子，是漂亮與高貴的象徵，更是頭目身份的代表。是核心頭目嫁娶的聘禮，有 mulimulitan 方能取大頭目的女兒為妻。

通常它位於項鍊的中央位置，珠子以白色為底，帶有藍、紅、黃等浪形彩紋。

孔雀之珠代表堅貞的愛情，彩紋像孔雀的羽毛，它像太陽之光一樣尊貴。
太陽的眼淚代表懷念與不捨之情，也是貴族所擁有的高貴之珠。

眼睛之珠就像眼睛守護著琉璃珠以防止項鍊被偷，在一串琉璃珠的兩側，通常有一對眼睛之珠守護。

手腳之珠代表智慧，傳說中此珠是頭目太太產下的。

土地之珠守護著祖先的居住地，因此擁有土地之珠的人，即表示擁有這片土地的所有權。

黃珠是護身之珠，因此人人都配戴黃珠藉以護身。

綠珠傳說：以前有一個男子隨身帶著綠珠，而頭目家因為也喜歡綠珠，所以把女兒嫁給他，換得綠珠留在大頭目家。

橙珠則傳說：一個頭目的女兒結婚時，頭目以橙珠作成鞦韆供嬉遊，此舉大使神大悅，隨即連同鞦韆把女兒一起帶走，一去不返。

琉璃珠各式各樣有彩紋的、有綠色的、有黃色的、有橙色的；有大珠、有小珠，大珠子用來串項鍊和頸鍊，小珠子拿來珠繡衣服，也拿來串成少女用的耳環和手飾。

琉璃珠來源還沒有一致的說法。有人說源自古老時代？有人說是海上交易所得？有人說荷蘭時代傳來的？……眾說紛紜，莫衷一是。傳統的古珠我們稱為真正的珠子，近代仿製品我們稱之流行珠，另有所謂的荷蘭珠。至於製作素材，品質有玻璃、塑膠、晶土……等幾種。

現代製作琉璃珠的技術已經很普遍了，我們都隨自己的喜好創作各式彩紋的琉璃珠。我們也可透過買賣擁有不同價值不同意義的琉璃珠，但是琉璃珠本身的傳統意義和文化內涵，我們不能忘記。

琉璃珠是頭目的權位；

琉璃珠是貴族的身分；

琉璃珠是家族的血脈；

琉璃珠是我們的財產、是我們的珠寶；

琉璃珠是我們的裝飾、是我們的護身。

琉璃珠可以贖罪、可以贈與、可以護身、可以買賣、可以結親、可以結盟……。

我很感謝母親給我留下傳家的傳統琉璃珠，我們兄弟姊妹有四男三女共七人，每人都有一條琉璃項鍊和一條頸鍊，祖傳的古琉璃珠傳給我的大姐巴達高，

因為她是大長女，我是長男也分得一些而已，這是我們排灣族長嗣繼承的文化。其他姊弟們所分到的都是媽媽親自珠串製作的近代珠子，媽媽真的很偉大！

我娶核心頭目子女為妻，結婚的時候，贈送三顆最高級的太陽之光做聘禮珠。一顆是太陽之光取自媽媽的傳家頸鍊，一顆也是太陽之光，出自大社部落馬發流家族，是外婆的家族；一顆是出自德文部落拉伊立貝家族，那是外公的家系。所以在排灣族的傳統社會裡，琉璃珠扮演很重要的角色。

琉璃珠，它不僅是最美麗的禮物；

琉璃珠，它維繫了家族的情感。

